

Az Alkotmánybíróság döntésének tájékoztató jelleggel közzétett, nem hivatalos szövege. A hivatalos közzétételre a Magyar Közlönyben, illetve az Alkotmánybíróság Határozatai című hivatalos lapban kerül sor.

IV/2377/2024.

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

végzést:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Pfv.IV.20.709/2023/10. számú ítélete alaptörvényellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványt visszautasítja.

Indokolás

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselő (dr. Litresits András ügyvéd, Litresits Ügyvédi Iroda) útján eljárva, az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CL. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panaszt nyújtott be a Kúria Pfv.IV.20.709/2023/10. számú ítélete ellen. Álláspontja szerint a támadott bírósági ítélet sérti az Alaptörvény IX. cikk (1)-(2) bekezdését, XV. cikk (1)-(2) bekezdését, XXVIII. cikk (1) bekezdését, 28. cikkét, valamint 39. cikk (2) bekezdését.
- [2] 1.1. Az alkotmányjogi panasz alapját képező ügy tényállása szerint 1995. december 20-án Szolnok város akkori polgármestere eladott egy 719 m² alapterületű ingatlant 18 694 000 Ft vételárért egy vevőnek, amelyet a vevő még aznap továbbértékesített az Országos Takarékpénztár és Kereskedelmi Bank Rt. (OTP Bank) részére 28 000 000 Ft-ért. Ezen ingatlant 2017. október 26-án az alapügy felperese által képviselt önkormányzat bérbe vette a tulajdonos OTP Bank-tól (határozatlan időre, évi 650 000 Ft + ÁFA bérleti áron). Az ingatlanon tulajdonosi hozzájárulással építési és parkrendezési munkálatokat végzett az önkormányzat az „AGÓRA TERMINÁL – a 21. század új fénye Szolnokon” projekt keretében. Az indítványozó (aki 1998-tól 2019-ig önkormányzati képviselő, 2014-2019 között pedig az ellenőrző bizottság elnöke volt) még 2015. március 18-án tájékoztatást kért a város jegyzőjétől az érintett területtel kapcsolatban. Válaszában a város jegyzője részletes tájékoztatást adott az érintett ingatlannal kapcsolatos költségekről, a projektről, és az ezzel összefüggő önkormányzati rendeletekről. 2019. március 14-én egy ellenzéki képviselők által meghirdetett tüntetésre került sor közvetlenül az ingatlan melletti területen, ahol az indítványozó beszédet is mondott, és mint az ellenőrző bizottság elnöke politikai

véleményt fogalmazott meg a projektről és az alapügy felpereséről. 2019. március 16-án a 24.hu internetes portálon „A Fidesz eladta Szolnok közepét most meg a város fizeti érte a bérleti díjat” címmel jelent meg cikk. A cikkben leírták, hogy 1995-ben a város akkori fideszes polgármestere eladta az ingatlant egy mérnöki irodának, amely számos hosszútávú kötelezettséget vállalt, de valójában még aznap továbbadta azt az OTP Banknak (közel 10 000 000 Ft-al növelt áron). A cikkben arról is írtak, hogy az alapügy felperese bérleti szerződést kötött az ingatlanra az OTP Bankkal, így a korábban eladott ingatlanért most a város hosszútávon is bérleti díjat kénytelen fizetni. A cikk megjelenésének napján az indítványozó közzétett egy Facebook bejegyzést, amelyben megosztotta a cikk internetes elérhetőségét, és az alábbi szöveget írta: „SZOLNOKIAK! [az alapügy felperesének neve] fedezi a város korábbi Fideszes polgármesterének korrump telekügyletét. [Az alapügy felperese és a korábbi polgármester] eddig 15 000 000 Ft-tal károsította meg Szolnok várost és még mindig az OTP-é a telek. [...]”. Ezt követően a bejegyzés részletezte az ingatlanral kapcsolatos előzményeket és költségeket. Ezt a bejegyzést az indítványozó később többször is megosztotta Facebook oldalán (egyik bejegyzésében a 2019. március 14-ei tüntetésre is utalt).

- [3] Az alapügy felperese ezt követően fordult a Kecskeméti Törvényszékhez (a továbbiakban: elsőfokú bíróság) és kérte, hogy a bíróság állapítsa meg, hogy az indítványozó Facebook bejegyzéseiben valótlanul állította, hogy ő illetve a korábbi polgármester együtt 15 000 000 Ft kárt okoztak Szolnok városának, illetve hogy ő fedezte volna a korábbi polgármester korrump telekügyletét. Az alapügy felperese szerint valótlan volt az állítás is, hogy utólag fizettet volna az önkormányzat bérleti díjat. Mindezek miatt az alapügy felperese állítása szerint az indítványozó megsértette a jóhírnévhez való jogát. Az alapügy felperese szerint az indítványozó valótlan tényállításokat közölt, amelyek nem állnak a véleménynyilvánítás szabadságának oltalma alatt. A hamis tényállítások tekintetében pedig a közéleti szereplőket is megilleti a teljeskörű védelem. Az indítványozó bejegyzései alkalmasok voltak arra, hogy őt hiteltelenítsék és vele szemben bizalmatlanságot ébresszenek. Emellett az indítványozó bejegyzésében több gyalázkodó tartalom is volt, amely a becsületének csorbítására is alkalmas volt.
- [4] Az elsőfokú bíróság az alapügy felperesének a keresetét elutasította. Az ítélet indokolásában az elsőfokú bíróság kiemelte (amellett, hogy az alapügy felperese egyértelműen közéleti szereplőnek tekinthető), hogy az ingatlan adásvételi szerződéséből, valamint a bérleti szerződésből egyértelműen kiszámolható, hogy az ingatlan 1995-ös eladási ára, és a valósértéke (az OTP Bank-nak történő tovább értékesítés) közötti különbség, valamint a bérleti díjak mértéke együttesen közel 15 000 000 Ft-os különbséget eredményez az eredeti eladási árhoz képest, tehát az indítványozó bejegyzésében állított 15 000 000 Ft-os „kár” tételesen igazolható (azaz ez nem tekinthető valótlan tényállításnak). Az elsőfokú bíróság azzal az indítványozói

állításával kapcsolatban, miszerint az alapügy felperese fedezte az előző polgármester korrupt ügyeit megjegyezte, hogy a bizonyítékok alapján az alapügy felperese soha nem határolta el magát az ingatlan jogi sorsában hozott döntésektől. Mivel az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a jóhírnév sérelmének alapjául szolgáló állítások nem tekinthetők valótlannak, ezért az alapügy felperese által állított jóhírnév sérelem nem megalapozott. A becsületének megsértését állító kereseti elemmel kapcsolatban az elsőfokú bíróság pedig azt hangsúlyozta, hogy a demokrácia lényegi eleme, hogy valaki vitathassa az állami és önkormányzati rendszer működését és tevékenységét, még akkor is, ha a kritika esetleg túlzó mértékű. Mivel az alapügy felperese közéleti szereplő, ezért az ő tūrés kötelezettsége szélesebb, erre tekintettel tūrnie kellett a vele szemben megfogalmazott kritikákat.

- [5] 1.2. Az alapügy felperese ezt követően fellebbezéssel fordult a Szegedi Ítéltáblához (a továbbiakban: másodfokú bíróság), amely az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta és megállapította, hogy az indítványozó Facebook bejegyzéseiben valótlannul állította, hogy az alapügy felperese 15 000 000 Ft kárt okozott Szolnok városának, továbbá, hogy „senkit meg nem kérdezve önhatalmúlag járt el a bérleti ügylet megkötésében”, valamint, hogy fedezte a korábbi polgármester korrupt telekügyletét, és hogy ő „korrupt bűnöző”. Erre tekintettel a másodfokú bíróság megállapította a jóhírnév megsértését. A becsület megsértésére irányuló kereseti elemet azonban a másodfokú bíróság is elutasította.
- [6] A másodfokú bíróság ítéletében figyelemmel volt a tényállítások és az értékítéletek megítélésében megjelenő különbségekre. Ezzel összhangban első körben azt vizsgálta a másodfokú bíróság, hogy a sérelmezett közlések tényállításnak vagy értékítéletnek minősültek-e. Ennek eldöntése érdekében az ún. bizonyíthatósági tesztet alkalmazta a másodfokú bíróság, valamint arra is tekintettel volt, hogy tények meghamisítására nem vonatkozhat alkotmányos védelem. A fellebbezés elbírálása során figyelembe vette a másodfokú bíróság azt is, hogy az alapügy felperese közéleti szereplő, így fokozottabb tūrés kötelezettség terheli, ezért a még túlzó jellegű kritikát is tūrni köteles.
- [7] Mindezek alapján az alábbi megállapításokat tette a másodfokú bíróság: a sérelmezett közlések nem tekinthetők valós tényállításnak. Az indítványozó bejegyzésében szereplő vélelmezett 15 000 000 Ft-os károkozás egyértelműen tényállításnak tekinthető, annak a valóság tartalma azonban a másodfokú bíróság szerint nem igazolható. Az érintett ingatlan adásvételi szerződését ugyanis az előző polgármester írta alá. Ezért bár mind annak vételára, mind pedig a még aznap történő, közel 10 000 000 Ft-tal drágább tovább értékesítés is tényszerű, ez az alapügy felpereséhez nem kapcsolható. Ezért az az állítás sem valós, hogy az okozott kárért az alapügy felperese a korábbi polgármesterrel közösen felelős. Ebből a szempontból a bérleti szerződéssel esetlegesen okozott kárnak sincs jelentősége,

mivel az állítás központi eleme a közös károkozás, amelynek azonban a valósága nem igazolható.

- [8] A másodfokú bíróság azt az indítványozói állítást is vizsgálta, miszerint az alapügy felperese senkit meg nem kérdezve, felhatalmazás nélkül, önhatalmúlag járt el a bérleti szerződés megkötésekor. E tekintetben a másodfokú bíróság hivatkozott az önkormányzat vagyongazdálkodással kapcsolatos rendeletének szabályaira, amely szerint az ügyben érintett bérleti szerződés értékhatára polgármesteri hatáskörben megköthető (ahhoz nem kell sem valamely bizottság, sem pedig a közgyűlés döntése). Ezzel szemben az indítványozó bejegyzéséből arra lehetett következtetni, hogy az alapügy felperese szabályszegést követett el, azaz megkerülte a közgyűlést, holott erről nem volt szó. Erre tekintettel a jóhírnév sérelme ebben az esetben is megállapítható.
- [9] Végül azt a két állítást vizsgálta a másodfokú bíróság, amelyek szerint az alapügy felperese fedezi a korábbi polgármestert, illetve, hogy ő maga is korrupt. A másodfokú bíróság szerint ezzel az indítványozó tulajdonképpen bűncselekmény elkövetésével vádolta az alapügy felperesét, annak valóságát azonban nem igazolta, sőt bizonyítást sem ajánlott fel. A másodfokú bíróság szerint nem az alapügy felperesének kellett volna bizonyítania, hogy korábban elhatárolódott a korábbi polgármestertől, hanem az indítványozónak kellett volna igazolnia, hogy állítása valós. A másodfokú bíróság szerint az elhatárolódás azért sem lett volna lehetséges, mivel semmi nem utalt arra az ügyben, hogy az alapügy felperese korábban ismerte volna az indítványozó vele szembeni „vádjait”, tehát arról sem lehetett tudomása, hogy neki „el kellett volna határolódnia”.
- [10] A bérleti díj mértéke tekintetében azonban arra a megállapításra jutott a másodfokú bíróság, hogy az a tekintetben végzett számítás esetleges helytelensége nem alapozza meg a jóhírnév sérelmét.
- [11] 1.3. Az indítványozó ezt követően felülvizsgálati kérelemmel élt a Kúriához, amely a Pfv.IV.21.113/2021/5. számú ítéletével a másodfokú ítéletet hatályon kívül helyezte. Ezt a kúriai ítéletet az alapügy felperese alkotmányjogi panasszal megtámadta az Alkotmánybíróság előtt. Az Alkotmánybíróság a 3234/2023. (VI. 2.) AB határozatával (a továbbiakban: Abh.) az alkotmányjogi panasznak részben helyt adott, és a Pfv.IV.21.113/2021/5. számú kúriai ítéletet megsemmisítette.
- [12] A Kúria a megismételt eljárásban, a jelen alkotmányjogi panaszban támadott Pfv.IV.20.709/2023/10. számú ítéletében az Alkotmánybíróság határozatában foglaltakat megismételve, annak érvelését átvéve döntött a felülvizsgálati kérelem tárgyában. E szerint az Abh. által az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdésével összhangban álló kifejezések tekintetében a másodfokú ítéletet hatályon kívül helyezte és az elsőfokú ítéletet helybenhagyta, a másodfokú ítélet többi részét azonban hatályában fenntartotta.

- [13] 1.4. Az indítványozó ezt követően fordult az Alkotmánybírósághoz, mivel álláspontja szerint a megismételt felülvizsgálati eljárásban hozott kúriai ítélet sérti az Alaptörvény több rendelkezését is.
- [14] Az indítványozó alkotmányjogi panaszában – az Alaptörvény IX. cikkével összefüggésben – a korábbi alkotmánybírói határozatokat citálva (de azokból önálló következtetéseket nem vagy csak kevés esetben levonva) kifejtette, hogy mivel az alapügy felperese közszereplő volt, ezért neki szélesebb körben áll fenn a tűrés kötelezettsége, amelyet álláspontja szerint a Kúria nem vett figyelembe, az indítványozó által tett kijelentések és közlések ugyanis nem voltak öncélúan bántók vagy gyalázkodók. Az indítványozó ezt követően az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügyben kifogásolt kijelentések – álláspontja szerint – helyes értelmezését fejtette ki. Az Alaptörvény XV. és XXVIII. cikkével kapcsolatban kiemelte továbbá az indítványozó, hogy álláspontja szerint a támadott kúriai ítélet ezen alaptörvényi rendelkezéseket is sérti, mivel egy polgármesterrel szemben megfogalmazott politikai vélemények polgári jogi felelősségének megállapítása nem lehet megengedett, ha az közügyek szabad megvitatása körébe tartozik.
- [15] 2. Az Abtv. 56. §-a alapján az Alkotmánybíróság először az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának kérdésében dönt, ennek során mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának feltételeit. A befogadás visszautasítása esetén a tanács rövidített indokolással ellátott végzést hoz, amelyben megjelöli a visszautasítás indokát.
- [16] Az Alkotmánybíróság az Abtv. 50. § (1) bekezdése és az Ügyrend 5. § (1) bekezdése alapján tanácsban járt el, és az indítványozó panaszának vizsgálata alapján azt állapította meg, hogy az alkotmányjogi panasz az alábbi okok miatt nem fogadható be.
- [17] 2.1. Az Abtv. 27. §-a szerint az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *d)* pontja alapján az alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdekében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.
- [18] Az alkotmányjogi panasz az Abtv. 30. §-a és az Ügyrend 28. § (1) bekezdése alapján határidőben a bíróságra érkezett, amelyet továbbítottak az Alkotmánybíróság részére.
- [19] Jelen ügyben az alkotmányjogi panaszt az alapul szolgáló eljárás alperese nyújtotta be az ügyet érdemben lezáró bírói ítélettel szemben, amely tekintetében további jogorvoslatnak nincs helye.
- [20] 2.2. Az indítványozó az Alaptörvény IX. cikk (1)-(2) bekezdése, a XV. cikk (1)-(2) bekezdése, valamint a XXVIII. cikk (1) bekezdése tekintetében Alaptörvényben biztosított jog sérelmére hivatkozik. Ezzel szemben viszont az Alaptörvény 28. cikke

(amely a bíróságoknak címzett jogértelmezési segéd szabály, így nem tekinthető olyan Alaptörvényben biztosított jognak, amelynek sérelmére hivatkozva alkotmányjogi panaszt lehetne benyújtani {lásd pl. 3084/2012. (VII. 26.) AB végzés, Indokolás [6]}, és 39. cikk (2) bekezdése nem tartalmaz Alaptörvényben biztosított jogot, ezért ezekre alkotmányjogi panasz nem alapítható. Ebben a tekintetben tehát nem teljesül az alkotmányjogi panasz benyújtásának az Abtv. 27. § (1) bekezdés *a*) pontjában írt feltétele, és további vizsgálatra nincs lehetőség.

- [21] 2.3. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában hivatkozott az Alaptörvény XV. cikk (1) és (2) bekezdésének, valamint a XXVIII. cikk (1) bekezdésének a sérelmére is. Megállapítható azonban, hogy ezen alaptörvényi cikkek tekintetében önálló érvelést nem adott elő. Ezen alaptörvényi rendelkezéseknek a sérelmére ugyanis kizárólag az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdésével összefüggésben hivatkozott. Erre tekintettel az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panasznak ezen részét érdemben nem vizsgálta, mivel az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint az indokolás hiánya az ügy érdemi elbírálásának akadálya.
- [22] 2.4. Az indítványozó hivatkozott tehát az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdésének a sérelmére is. Ezen alaptörvényi rendelkezés tekintetében megállapítható, hogy az indítvány megfelel az Abtv. 52. § (1b) bekezdésében támasztott – a határozott kérelemre vonatkozó – törvényi feltételeknek. Az indítvány megjelölte az Alkotmánybíróság hatáskörét megalapozó törvényi rendelkezést [Abtv. 51. § (1) bekezdés és 52. § (1b) bekezdés *a*) pont], az Abtv. 27. §-ában foglalt hatáskörben kérve az Alkotmánybíróság eljárását. A panaszos megjelölte továbbá az Alkotmánybíróság által vizsgálandó bírói döntést [Abtv. 52. § (1b) bekezdés *c*) pont] és az Alaptörvény sérelmet szenvedett rendelkezését [Abtv. 52. § (1b) bekezdés *d*) pont]. Az indítvány benyújtását részletesen indokolta (még ha túlnyomó többségben csak korábbi alkotmánybírósági határozatokat citálva is), kifejtve az Alaptörvényben foglalt jogok sérelmének mibenlétét [Abtv. 52. § (1b) bekezdés *b*) pont]. Az indítványozó kifejezett kérelmet fogalmazott meg a bírói döntés megsemmisítésére nézve [Abtv. 52. § (1b) bekezdés *f*) pont].
- [23] Az Abtv. 29. §-ában meghatározottak szerint az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának további feltétele azonban, hogy az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. E két feltétel alternatív jellegű, így az egyik fennállása önmagában megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását {erről elsőként lásd: 3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30]}.
- [24] Az indítványozó a támadott kúriai ítéletet azért tartotta ellentétesnek az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdésével, mivel az álláspontja szerint nem veszi figyelembe, hogy az alapügy felperesének, mint polgármesternek nagyobb tűrési kötelezettsége volt, és az indítványozó által használt kifejezések nem voltak indokolatlanul bántók. E körben

fontos azonban megjegyezni, és ismételten hangsúlyozni, hogy a Kúria a megismételt eljárásban teljes mértékben követte az Alkotmánybíróságnak az Abh.-ban kifejtett érvelését, és ez alapján döntötte el az ügyet.

- [25] Mindezek alapján megállapítható azonban, hogy a kúriai ítélet az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdése tekintetében nem veti fel a bírói döntést érdemben befolyásoló alkotmányellenesség kételyét (mivel a Kúria figyelembe vette az Alkotmánybíróságnak az ügy alapját képező alkotmányjogi kérdés vonatkozásában – az Abh.-ban – kifejtett álláspontját és iránymutatását), és olyan alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést sem, amelynek tisztázását a kúriai ítélettel szemben vagy azzal párhuzamosan az Alkotmánybíróság indokoltnak tartana (tekintettel arra, hogy ezt Alkotmánybíróság az Abh.-ban már megtette). Az alkotmányjogi panasz tehát az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdése tekintetében nem felel meg az Abtv. 29. §-ában foglalt feltételeknek.
- [26] 3. Mindezekre figyelemmel az Alkotmánybíróság – tekintettel arra, hogy az Abtv. 27. §-ára alapított alkotmányjogi panasz az Alaptörvény 28. cikke, valamint a 39. § (2) bekezdése tekintetében nem tett eleget az Abtv. 27. § (1) bekezdés *b*) pontjának, az Alaptörvény XV. cikk (1) és (2) bekezdése, valamint a XXVIII. cikk (1) bekezdése, vonatkozásában pedig az Abtv. 52. § (1b) bekezdés *b*) pontjának, továbbá az
- [27] alkotmányjogi panasz az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdése vonatkozásában nem felel meg az Abtv. 29. §-ának – az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a*) és *h*) pontja alapján, figyelemmel az Abtv. 56. § (2) és (3) bekezdésére is az alkotmányjogi panaszt visszautasította.

Budapest, 2024. november 5.

Haszonicsné dr. Ádám Mária s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Handó Tündes. k.,
alkotmánybíró

Dr. Márki Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
előadó alkotmánybíró